

Mnenje Odbora regij – Posodobitev visokošolskih sistemov

(2012/C 113/09)

ODBOR REGIJ

- odobrava dejavnejšo vlogo, ki jo želi prevzeti Evropska komisija pri podpori visokošolskih institucij in različnih nacionalnih, regionalnih in lokalnih oblasti pri izvajanju programa za posodobitev za visokošolsko izobraževanje;
- se strinja s stališčem Evropske komisije, da so skupne naložbe v visokošolsko izobraževanje v Evropi na splošno prenizke, in pri tem priznava, da morajo ne le države članice ampak v mnogih primerih tudi regionalne oblasti prevzeti odgovornost za povečanje javnih naložb v visokošolsko izobraževanje;
- spodbuja Evropsko komisijo, naj pri določanju konkretnih programov in področij ukrepov še več pozornosti nameni eni od prednostnih nalog, ki jo je sama upravičeno določila za države članice in visokošolske institucije, in sicer povečanju deleža študentov in krepitvi "socialne razsežnosti" visokošolskega izobraževanja, ki bo za to potrebna;
- meni, da se lahko pomen visokošolskega izobraževanja izrazi tudi s tem, koliko visokošolske institucije upoštevajo tipično lokalne ali regionalne potrebe in tako resnično prispevajo k lokalnemu ali regionalnemu razvoju;
- opozarja, da je treba še veliko storiti, da se razširijo in hkrati tudi nadalje poglobijo možnosti za učno mobilnost in čezmejno sodelovanje ter s tem bistveno poveča dodana vrednost;
- opozarja, da imajo pomembne pristojnosti na področju izobraževanja in usposabljanja regionalne in lokalne oblasti, tako kot to velja za mladinsko politiko in politiko zaposlovanja. Odbor poudarja, da imajo regionalne in lokalne oblasti zato ob polnem upoštevanju načela subsidiarnosti ključno vlogo pri izvajanju tega programa za posodobitev.

Poročevalka	Mia DE VITS (BE/PES), članica flamskega parlamenta
Referenčni dokument	Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Spodbujanje rasti in delovnih mest – program za posodobitev evropskih visokošolskih sistemov
	COM(2011) 567 final

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

1. Splošne ugotovitve

1. odobrava sporočilo *Spodbujanje rasti in delovnih mest – program za posodobitev evropskih visokošolskih sistemov*, v katerem Evropska komisija predstavlja najpomembnejše politične cilje reform v visokoškolskem izobraževanju. Odbor ceni, da Evropska komisija tako želi dodatno spodbuditi reforme, začete z bolonjskim procesom in oblikovanjem evropskega visokošolskega prostora in evropskega raziskovalnega prostora, ki še zdaleč niso dokončane, in te reforme hkrati postavi na vidno mesto v širši okvir strategije Evropa 2020 in njenih vodilnih pobud;

2. se strinja s pristopom v sporočilu, v katerem Evropska komisija po eni strani našteva najpomembnejše politične cilje, ki bi jih morale do konca desetletja uresničiti tako države članice kot tudi visokošolske institucije, po drugi strani pa navaja, kako države članice in visokošolske institucije lahko podpre pri izvajanju tega programa za posodobitev;

3. se strinja, da so za izvajanje reform v visokoškolskem izobraževanju, ki je politično področje, na katerem je EU pristojna za usklajevanje in podporo, predvsem odgovorne države članice in visokošolske institucije same, čeprav izzivi in odzivi politik presegajo državne meje. Poleg tega Odbor znova opozarja, da imajo pomembne pristojnosti na področju izobraževanja in usposabljanja regionalne in lokalne oblasti, tako kot to velja za mladinsko politiko in politiko zaposlovanja. Odbor poudarja, da imajo regionalne in lokalne oblasti zato ob polnem upoštevanju načela subsidiarnosti ključno vlogo pri izvajanju tega programa za posodobitev;

4. ugotavlja, da predlagana strategija za posodobitev visokega šolstva očitno ne sproža nobenih vprašanj v zvezi s spoštovanjem načel subsidiarnosti in sorazmernosti;

5. poudarja, da mora izobraževalni sistem, vključno z visokoškolskim izobraževanjem, ljudem dati zlasti široko splošno izobrazbo, na podlagi katere lahko čim bolj razvijajo svojo nadarjenost in postanejo odprte, močne in vsestranske osebnosti, ki lahko v celoti prevzamejo svojo odgovornost v družbi. Izobraževanje ima nedvomno ekonomsko vrednost, ki pa ni edina. Ekonomski pristop do izobraževanja bo zato vselej nujno nepopoln pristop. Kljub temu je ekonomski pristop v določenem kontekstu lahko smiseln in celo nujen;

6. ne glede na to se v celoti strinja, da je treba izobraževanju in usposabljanju priznati osrednjo vlogo pri doseganju pametne, trajnostne in vključujoče rasti, in poudarja, da še vedno niso izkoriščene vse možnosti evropskih visokošolskih ustanov za uresničevanje te vloge v družbi.

2. Ključna vprašanja za države članice in visokošolske institucije

2.1. *Zvišanje ravni izobrazbe za zagotovitev potrebnih diplomantov in raziskovalcev v Evropi*

ODBOR REGIJ

7. se strinja z analizo, da mora povprečna raven izobrazbe v Evropi doseči ciljni delež 40 % mladih, ki zaključijo visokošolski ali enakovredni študij do leta 2020, da bi se lahko pripravili na predvideno in potrebno povečanje števila delovnih mest, ki temeljijo na znanju, da bi mladim ponudili boljše možnosti za kakovostno zaposlitev in tako tudi zmanjševali brezposelnost, zlasti med mladimi;

8. izraža prepričanje, da lahko ponudniki visokošolskih storitev s široko uporabo inovativnih rešitev IKT prispevajo k večji dostopnosti visokošolskega izobraževanja in povečanju števila študentov, na primer ko gre za študente, ki živijo na redko poseljenih območjih, na otokih in gorskih območjih ter v najbolj oddaljenih regijah;

9. se izrecno strinja s stališčem, da mora zato visokošolsko izobraževanje postati privlačnejše za širše družbene segmente in obžaluje, da so različne skupine prebivalstva še vedno bistveno premalo zastopane v visokoškolskem izobraževanju. Odbor opozarja, da ta premajhna zastopanost, ki se mimogrede še bolj izrazito in z nesprejemljivo trdovratnostjo kaže med proforskim osebjem, predstavlja ne le socialni problem, ampak je z ekonomskega vidika tudi nesmiselna potratna nadarjenih ljudi;

10. zato predlaga, da bi bilo treba spremljati ne le v kolikšni meri države članice napredujejo pri povečanju števila študentov in – vsaj enako pomembni – stopnji uspešnosti v visokoškolskem izobraževanju, temveč tudi uspešnost držav članic in visokošolskih institucij pri privabljanju študentov iz premalo zastopanih skupin in "netradicionalnih" študentov. Pri tem je treba tudi prekiniti vzorec klasičnih družbenih vlog, s čimer se lahko prepreči stereotipna izbira študija in posledično ločevanje na trgu dela. Ob upoštevanju demografskih trendov je Odbor prepričan, da potrebno bistveno povečanje deleža študentov trajno ne bo mogoče, dokler države članice in visokošolske institucije ne uspejo te "socialne razsežnosti" umestiti v središče

svoje politike visokošolskega izobraževanja. Odbor meni, da je tudi na tem področju nujno treba oblikovati posebne cilje, ki pa jih je seveda treba prilagoditi posebnim razmeram v posameznih državah članicah in različnih regijah znotraj njih; vendar pa poudarja, da za povečano število študentov evropske visokošolske institucije potrebujejo več finančnih sredstev, da bi zagotovile najvišje standarde na področju raziskav in poučevanja;

11. podpira zahtevo Evropske komisije, da je treba morebitnim študentom iz okolja z nižjimi dohodki zagotoviti finančno podporo. Odbor v zvezi s tem z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je več držav članic sprejelo sklepe o povišanju šolnin oziroma o tem razmišljajo, ne glede na dejstvo, da so vse države članice EU ratificirale Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, katerega člen 13 med drugim navaja, "da mora postati višje šolanje z ustreznimi sredstvi, zlasti s postopnim uvajanjem brezplačnega šolanja, vsem enako dostopno in odvisno od sposobnosti posameznika". Odbor izraža bojazen, da bo s povišanjem šolnin večja tudi finančna ovira za dostop do visokošolskega študija, in sicer ravno v času, ko se mnogi študenti in njihove družine soočajo s posledicami finančne in gospodarske krize;

12. opozarja, da imajo lahko poleg sposobnosti financiranja tudi drugi elementi (kot na primer skrbna izbira študijske smeri, ustrezna predhodna izobrazba in pomoč v primeru nezadostne predhodne izobrazbe, študijsko in karierno svetovanje, pravočasna preusmeritev v ustreznjšo študijsko smer ali poklicno pot, da se prepreči prekinitve študija, pristop visokošolskega izobraževanja, ki je bolj usmerjen v študente, itd.) določeno vlogo pri dostopu do visokošolskega študija in uspehu pri njem, ter države članice in visokošolske institucije poziva, naj tudi temu namenijo potrebno pozornost. Odbor izraža obžalovanje, da se podatki o politiki na tem področju ne zbirajo in ne izmenjujejo med državami članicami dovolj sistematično, kot to velja za druge vidike visokošolskega izobraževanja, ter v zvezi s tem meni, da je treba podpreti opazovalno skupino za socialno razsežnost visokošolskega izobraževanja, ki se trenutno vzpostavlja v okviru bolonjskega procesa;

13. odobrava predlagane ukrepe Evropske komisije, kot so razvoj nacionalnih okvirov kvalifikacij z jasnimi in po potrebi dodatnimi prehodi med različnimi ravni kvalifikacij ali usmeritev v učne rezultate in dejansko pridobljena znanja in spretnosti (med drugim s priznavanjem druge pridobljenih kvalifikacij in že pridobljenih spretnosti tudi na področju neformalnega in priložnostnega učenja) namesto v bolj tradicionalna in formalna merila, kot so trajanje študija in število učnih ur izobraževalnega programa. Odbor meni, da so tovrstni ukrepi lahko učinkoviti instrumenti za boljše ocenjevanje sposobnosti in uvrščanja oseb v ustrezno raven kvalifikacij ali za to, da se določeni osebi ponudi ustrezna in realistična pot do višjih kvalifikacij;

14. odločno poziva Evropsko komisijo, naj svoj napreden pristop k prožnejšim učnim potem in prožnejšim oblikam učenja tudi sama dosledno ohrani, med drugim pri izvajanju sedanjih in oblikovanju novih smernic o priznavanju poklicnih kvalifikacij.

2.2. *Izboljšanje kakovosti in ustreznosti visokošolskega izobraževanja*

ODBOR REGIJ

15. se strinja, da je za visokošolsko izobraževanje zelo koristna tesna povezava s trgom dela in institucijami na trgu dela, kar zadeva usmerjenost visokošolskega izobraževanja v posredovanje znanja in ključnih prenosljivih sposobnosti, ki so potrebne za uspeh v poklicih, kjer se zahtevajo visoke kvalifikacije. Hkrati Odbor meni, da bi tudi trg dela lahko prevzel več odgovornosti v zvezi z visokošolskim izobraževanjem, med drugim tako, da študentom in profesorjem za delovno prakso ponudi zadostno število mest in kakovostna mesta, da v dialogu z visokošolskimi institucijami razmišlja o poklicih prihodnosti in s tem povezanih potrebah po usposabljanju, da v celoti prizna splošne prenosljive sposobnosti predavateljev itd.; oblikovati bi bilo treba tudi več raziskovalnih partnerstev med podjetji in univerzami;

16. izraža prepričanje, da so lokalne in regionalne oblasti, ki imajo na splošno odlične stike tako z visokošolskimi institucijami kot tudi s trgom dela, najprimernejše za spodbujanje in vodenje tega dialoga;

17. meni, da se lahko pomen visokošolskega izobraževanja izrazi tudi s tem, koliko visokošolske institucije upoštevajo tipično lokalne ali regionalne potrebe in tako resnično prispevajo k lokalnemu ali regionalnemu razvoju. Odbor meni, da je tovrstna vpetost v regijo ena od razsežnosti, kateri visokošolske ustanove lahko prilagodijo svoje poslanstvo in strateške prednostne naloge in kjer si lahko prizadevajo za odličnost, zato opozarja na raznolikost in individualnost evropskih visokošolskih institucij ter ju podpira;

18. poziva k široki uporabi rešitev IKT v vseh evropskih visokošolskih institucijah; visokošolske institucije in ustrezni nacionalni, regionalni in lokalni organi bi lahko z oblikovanjem skupne platforme informacijske tehnologije prispevali k povečanju števila študentov.

2.3. *Krepitev kakovosti z mobilnostjo in čezmejnimi sodelovanjem*

ODBOR REGIJ

19. poudarja pomen premišljene mobilnosti in čezmejnih sodelovanj za kakovost izobraževanja in – v mnogih pogledih – osebni razvoj oseb, ki imajo lahko od tega korist. Odbor ugotavlja, da so države članice in visokošolske institucije na tem področju dosegle velik napredek, med drugim zaradi gonilne sile, ki jo zagotavlja program Erasmus in dodatno krepitvi bolonjski proces. Odbor meni, da je neprecenljivo, da imajo zaradi teh programov in sodelovanja mnogi državljani konkretno in pozitivno podobo o Evropi;

20. kljub temu opozarja, da je treba še veliko storiti, da se razširijo in hkrati tudi nadalje poglobijo možnosti za učno mobilnost in čezmejno sodelovanje ter s tem bistveno poveča dodana vrednost. Evropska komisija upravičeno našteva številne ovire, ki obstajajo na različnih političnih ravneh in pogosto izhajajo iz posebnega nacionalnega konteksta. Odbor meni, da ta zapletena večplastnost ne sme ovirati lokalne in regionalne uprave in visokošolskih institucij pri tem, da se vsaka na svojem področju pristojnosti nemudoma lotijo reševanja teh problemov;

21. poziva k uvedbi prilog k diplomam v vseh visokošolskih institucijah, saj predstavljajo zelo pomemben napredek pri primerljivosti diplom in olajšujejo njihovo priznavanje;

22. opozarja na nekatere obstoječe pobude za čezmejno zagotavljanje kakovosti na področju visokošolskega izobraževanja in želi, da bi ob upoštevanju strukturnih posledic za visokošolske sisteme v zadevnih državah članicah in regijah služile kot model za čezmejno sodelovanje;

23. poziva pristojne nacionalne organe, ki so v mnogih primerih regionalni ali lokalni organi, da olajšajo in pospešijo priznavanje visokošolskih kvalifikacij in tako zmanjšajo pomembno oviro za mobilnost študentov in visokošolskih učiteljev; ta postopek za prosilce ne bi smel predstavljati nepremostljivih stroškov in ne bi smel trajati več kot štiri mesece.

2.4. *Za učinkovit trikotnik znanja*

ODBOR REGIJ

24. brez izjeme poudarja potrebo po boljšem razvoju in uporabi trikotnika znanja, ki ga tvorijo izobraževanje, raziskave in gospodarstvo, ter se v celoti strinja z analizo Evropske komisije, da visokošolske institucije in raziskovalni inštituti lahko spodbudijo gospodarski razvoj regij, v katerih se nahajajo, globalno izkoristijo regionalne prednosti ali delujejo kot središče mreže znanja, ki služi lokalnemu gospodarstvu in družbi;

25. se zaveda, da navedeno še bolj velja, če lokalne in regionalne oblasti strateško uporabijo svojo podporo in zavestno izberejo določeno število prednostnih področij, ki ustrezajo posebnim prednostim in posebnim potrebam lastne regije; močno je treba spodbujati oblikovanje grozdov znanja in inovacij, v katere so vključene lokalne in regionalne oblasti, univerze in lokalna podjetja, vključno z zagonskimi podjetji;

26. ugotavlja, da se Evropska komisija v sporočilu predvsem osredotoča na gospodarstvo, potencial tržno zanimivih izdelkov in storitev ter trženje znanja. Odbor poudarja, da imajo visokošolske institucije in raziskovalni inštituti tudi družbeno nalogo v

odnosu do javnih ustanov in neprofitnega sektorja, kot na primer (obvezno) izobraževanje, zdravstvo in nega, socialne storitve itd.

2.5. *Izboljšanje upravljanja in financiranja*

ODBOR REGIJ

27. se strinja s stališčem Evropske komisije, da so skupne naložbe v visokošolsko izobraževanje v Evropi na splošno prenizke, in pri tem priznava, da morajo ne le države članice ampak v mnogih primerih tudi regionalne oblasti prevzeti odgovornost za povečanje javnih naložb v visokošolsko izobraževanje. Odbor poziva države članice in, kjer je to primerno, tudi regionalne oblasti, naj kljub pritiskom na proračune ne ogrožajo prihodnosti, temveč raje usmerijo naložbe v dolgoročni trend rasti in naj ne krčijo sredstev v sektorjih, ki so temelj za rast v prihodnosti. Odbor meni, da Evropska komisija lahko to konkretno spremlja tako, da s pomočjo evropskega semestra zagotavlja, da varčevanje ne bo prizadelo sektorjev, ki so nujni za uresničevanje strategije Evropa 2020;

28. se v skladu s svojim pristopom k izobraževanju kot javnemu dobremu strinja s stališčem Evropske komisije, da so javne naložbe osnovni temelj trajnostnega visokošolskega izobraževanja in to morajo v prihodnosti tudi nujno ostati;

29. se strinja s prizadevanji za diverzifikacijo finančnih sredstev, na primer javno-zasebna partnerstva za financiranje infrastrukture, vendar svari pred tem, da mobilizacija enega od drugih možnih virov financiranja, in sicer širitev deleža zasebnega financiranja s povišanjem šolnin, lahko povzroči dodaten pritisk za gospodinjstva. Odbor izraža zaskrbljenost, da ta pritisk na gospodinjstva lahko med drugim povzroči zmanjšanje števila študentov, nezaželene spremembe v socialni sestavi študentske populacije in nastanek ali krepitev neenakomernih tokov mobilnosti med državami članicami ali regijami. Za spodbujanje enakih možnosti za vse in odličnosti se Odbor zavzema za boljšo politiko podeljevanja štipendij in posojil študentom na podlagi dohodkov in študijskega uspeha;

30. podpira razvoj novih ali nadaljnji razvoj obstoječih mehanizmov financiranja, ki temeljijo na uspešnosti, podpirajo različne strateške odločitve in širok nabor profilov institucij ter spodbujajo odličnost v vseh pogledih. Odbor želi hkrati opozoriti, da so izkušnje pokazale, da mora biti uvedba tovrstnih mehanizmov preiščena in da je pri tem potrebna previdnost, med drugim za to, da ustrezne metode in kazalniki tudi dejansko spodbujajo uresničevanje zelenih ciljev in da se upoštevajo prizadevanja za raznolikost med institucijami in znotraj njih;

31. opozarja, da večja avtonomija visokošolskih institucij ne odvezuje odgovornosti poročanja niti odgovornosti do njihovega okolja. Hkrati se Odbor zaveda, da povečanje avtonomije visokošolskih institucij pogosto tudi pozitivno vpliva na privabljanje zasebnih sredstev in s tem k zelenemu povečanju naložb v visokošolsko izobraževanje.

3. Prispevek EU: spodbude za preglednost, raznolikost, mobilnost in sodelovanje

ODBOR REGIJ

32. odobrava dejavnejšo vlogo, ki jo želi prevzeti Evropska komisija pri podpori visokošolskih institucij in različnih nacionalnih, regionalnih in lokalnih oblasti pri izvajanju programa za posodobitev za visokošolsko izobraževanje. Odbor meni, da je ta podpora v vseh različnih oblikah nujna za potrebno usklajitev načrtov različnih uprav in visokošolskih institucij ter hkrati za doseg želeno raznolikosti in oblikovanja profilov;

33. spodbuja Evropsko komisijo, naj pri določanju konkretnih programov in področij ukrepov še več pozornosti nameni eni od prednostnih nalog, ki jo je sama upravičeno določila za države članice in visokošolske institucije, in sicer povečanju deleža študentov in krepitvi "socialne razsežnosti" visokošolskega izobraževanja, ki bo za to potrebna.

3.1. Podpiranje reform z dokazi, analizo in preglednostjo politik

ODBOR REGIJ

34. ugotavlja, da med drugim pri spremljanju bolonjskega procesa postaja jasno, da je uporaba relativno enostavnih primerjalnih kazalnikov za spremljanje napredka programa reform zelo učinkovita pri zagotavljanju informacij in ustvarjanju zanimanja, ter predlaga, da bi se tovrstni instrument večkrat uporabljal. Vendar Odbor pri tem opozarja, da primerjalni kazalniki na ravni države članice pogosto ne morejo zajeti različne dinamike znotraj posameznih regij in tako vedno ne upoštevajo politik, ki jih izvajajo lokalne in regionalne oblasti, zlasti ko gre za področja, ki so v njihovi večinski ali izključni pristojnosti;

35. podpira Evropsko komisijo pri njenem projektu, da z U-načrtom (U-Map) zagotovi boljše razumevanje različnih profilov visokošolskih institucij in z orodjem U-Multirank vzpostavi orodje za večdimenzionalno razvrščanje na podlagi uspešnosti in shranjevanje informacij o profilih visokošolskih institucij, pri čemer pa je treba zagotoviti, da vse to visokošolskim institucijam ne bo povzročilo neprimerne dodatnega upravnega bremena. Odbor meni, da je samo po sebi umevno, da morata biti regionalna vpetost in povezava z lokalnim okoljem eno od meril za razvrščanje v razrede in stopnje;

36. odobrava namero Evropske komisije, da bo v sodelovanju z Eurostatom izboljšala podatke o rezultatih učne mobilnosti in poklicne poti diplomantov v visokošolskem izobraževanju. Odbor opozarja, da so tovrstne informacije zaželeno ne le pri študentih in diplomantih v visokošolskem izobraževanju, ampak so lahko v pomoč tudi dijakom pri izbiri študijske smeri;

37. poziva Evropsko komisijo, naj dobro premisli, katere posamezne cilje bo zasledovala z vzpostavitvijo evropskega registra o terciarnem izobraževanju in v kolikšni meri se ti morda že uresničujejo prek drugih pobud, preden začne razvijati tovrstni instrument.

3.2. Spodbujanje mobilnosti

ODBOR REGIJ

38. v celoti poudarja pomen spodbujanja mobilnosti in v zvezi s tem opozarja Evropsko komisijo na navedbe v točkah pod naslovom *Pobude, povezane z mobilnostjo* iz mnenja Odbora z dne 27. in 28. januarja 2011 o vodilni pobudi *Mladi in mobilnost* ⁽¹⁾, ki so še vedno aktualne;

39. izraža prepričanje, da bo spodbujanje znanja jezikov ne le povečalo možnosti za izmenjave ampak tudi njihovo kakovost, meni, da bi Evropska komisija na tem področju lahko imela podporno vlogo, in znova poudarja cilj evropske politike večjezičnosti, da bi vsak Evropejec poleg maternega jezika moral znati dva jezika;

40. se strinja z Evropsko komisijo glede želje, da se študentom ne glede na njihovo socialno ozadje omogoči boljši dostop do magistrskega študija v drugi državi članici in potrjuje, da je za to kategorijo študentov potrebna večja finančna podpora. Odbor se seznanja s predlogom Evropske komisije o uvedbi garancijske sheme za študentska posojila na evropski ravni skupaj z Evropsko investicijsko banko. Odbor poudarja, da noben od teh ukrepov ne sme imeti za posledico, da bi mobilnost postala komercialno blago. Uvedba tovrstnega instrumenta bi morala dopolnjevati obstoječe programe štipendij, kot je Erasmus, ki so že davno dokazali svojo vrednost ⁽²⁾;

41. obžaluje, da premajhna mobilnost državnih posojil ovira mobilnost študentov; vztraja pri obveznosti podeljevanja posojil in štipendij brez diskriminacije na podlagi nacionalnosti;

42. se zaveda, da mnogi tokovi mobilnosti lahko predstavljajo izziv za določene države in v še večji meri za določene regije. Odbor v zvezi s študiji, ki dajejo pravico do opravljanja določenih storitev, kot je na primer študij medicine, podpira dopuščanje sprejemnih pogojev za študij ob upoštevanju regionalne ravni, ki so potrebni za zagotavljanje regionalne medicinske oskrbe. Odbor poleg tega izraža pripravljenost za sodelovanje pri podrobni analizi te problematike in pri iskanju dolgoročnih rešitev, ki bodo sprejemljive za vse udeležene in v skladu z evropskimi dosežki;

43. vendar izraža prepričanje, da so potrebni posebni ukrepi za zagotavljanje enakega dostopa do mobilnosti za izobraževalne namene za vse študente, ne glede na njihov socialno-ekonomski položaj ali geografsko lego regije, iz katere prihajajo;

⁽¹⁾ CdR 292/2010 fin.

⁽²⁾ Glej točko 20 mnenja Odbora regij Mladi in mobilnost (CdR 292/2010 fin), sprejetem na 88. plenarnem zasedanju Obora regij 27. in 28. januarja 2011.

44. se prav tako zaveda zaskrbljenosti glede kakovosti določenih oblik čezmejnega izobraževanja v okviru franšiznih sporazumov in poziva vse države članice, naj sprejmejo potrebne ukrepe, na primer v zvezi z zagotavljanjem kakovosti študijskih programov, ki jih ponujajo njihove visokošolske institucije zunaj meja države članice, tako da se med državami članicami v celoti ohrani zaupanje v njihove institucije;

45. se strinja, da je še veliko ovir za čezmejno mobilnost raziskovalcev, in države članice poziva, naj se aktivno zavzamejo za boljšo ureditev sekundarnih pogojev dela in socialnih pravic, da se raziskovalcem med bivanjem v tujini zagotovi večja varnost v zvezi s temi vidiki in so tako hitreje pripravljene sodelovati v čezmejni mobilnosti.

3.3. *Umestitev visokošolskega izobraževanja v središče inovacij, ustvarjanja delovnih mest in zaposljivosti*

ODBOR REGIJ

46. pričakuje sprejetje strateškega inovacijskega programa in upa, da bodo kmalu lahko določene prednostne naloge v zvezi z razvojem Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) ter hitro vzpostavljene skupnosti znanja in inovacij;

47. z zanimanjem spremlja razvoj "koalicij znanja" med visokoškolskimi institucijami in podjetji, vendar se hkrati sprašuje, ali bi bile morda smiselne ali celo potrebne tudi tovrstne koalicije med visokoškolskimi institucijami in nepridobitnimi organizacijami. Odbor pri tem med drugim misli na izzive, s katerimi se sooča Evropa: starajoče se prebivalstvo in upadanje števila mladih, večkulturna družba, podnebne spremembe itd.;

48. pozdravlja namero Evropske komisije, da razvije okvir kakovosti za pripravnštvo, in izraža prepričanje, da morajo Evropska komisija in organi držav članic na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni nameniti pozornost aktivnemu spremljanju izvajanja tega okvira; predlagana vzpostavitev centralizirane platforme za ponudbo pripravniških mest v Evropi je lahko odlično sredstvo za zagotavljanje enostavnega dostopa do ponudb za pripravnštvo in spodbujanje mladih, da zaprosijo za pripravnštvo v drugi državi članici.

3.4. *Podpiranje internacionalizacije evropskega visokošolskega izobraževanja*

ODBOR REGIJ

49. se strinja z Evropsko komisijo, da internacionalizacija in čezmejno sodelovanje ne moreta biti omejena na Evropsko unijo in da ja zunaj tega območja mogoče veliko pridobiti. Odbor pri tem zlasti poudarja ogromen potencial za sodelovanje med sosednjimi regijami, od katerih ena leži znotraj EU in druga zunaj EU. V tem smislu bi morala EU spodbujati sodelovanje med evropskimi univerzami in visokoškolskimi ustanovami v tretjih državah, da bi med drugim okrepili njihovo upravljanje in njihove izobraževalne programe, pri čemer bi se oprli na izkušnje ustanov EU. Za to je treba spodbujati mobilnost ter izmenjave študentov in profesorjev univerz v obmejnih regijah in sosednjih tretjih državah, saj bi to pripomoglo k izvozu dobrih praks;

50. pričakuje konkretnejše predloge, kako bo Evropska komisija podprla evropske visokošolske institucije pri uvedbi in razvoju strategij internacionalizacije ter pričakuje, da bo Evropska komisija o tem razpravljala z vsemi akterji. Odbor opozarja, da morajo biti tudi regionalne in lokalne oblasti vključene v tovrstni dialog, saj pogosto prihaja do tesnega medsebojnega vpliva med strategijami internacionalizacije visokoškolskih institucij in razvojnimi strategijami regij, v katerih se nahajajo.

3.5 *Krepitev dolgoročnega učinka in dopolnilnosti financiranja EU*

ODBOR REGIJ

51. odobrava predlog, da se sedanjim programom za izobraževanje, usposabljanje in mlade v okviru programa "Erasmus za vse" od leta 2014 nameni več finančnih sredstev in da se poenostavi upravljanje. Odbor izraža upanje, da bo ta novi program ne le razširil, temveč tudi kakovostno okrepil različne oblike izmenjav in sodelovanja;

52. prav tako odobrava predlog Evropske komisije, da se sedanji evropski programi za razvoj in inovacije združijo v nov program Obzorje 2020 (*Horizon 2020*);

53. glede na njihovo bližino visokoškolskim institucijam nudi Evropski komisiji podporo regionalnih in lokalnih oblasti pri spodbujanju visokoškolskih institucij pri polnem izkoriščanju možnosti v okviru "Erasmus za vse" in Obzorje 2020;

54. tako kot v preteklih mnenjih opozarja, da je pri vključevanju obstoječih programov v nove programe potrebna pazljivost, da se pri tej reorganizaciji ne izgubijo dragoceni elementi obstoječih programov;

55. se strinja s povezavo, ki jo Evropska komisija vzpostavlja med (visokim) šolstvom na eni strani in kohezijsko politiko EU, Evropskim skladom za regionalni razvoj in Evropskim socialnim skladom na drugi strani. Da bi prejemniki ta sredstva uporabili čim bolj učinkovito in uspešno, Odbor poziva Evropsko komisijo, naj ugotovi in razširi primere dobre prakse iz različnih držav članic in regij.

3.6. *Naslednji koraki na poti k pametnemu, trajnostnemu in vključujočemu evropskemu visokoškolskemu izobraževanju*

ODBOR REGIJ

56. pričakuje, da bo Evropska komisija pri pripravi konkretnih programov in področij ukrepov še naprej gojila zelo cenjen dialog z vsemi udeleženi akterji, vključno z regionalnimi in lokalnimi oblastmi;

57. se seznanja s predlogom o oblikovanju skupine na visoki ravni za analiziranje ključnih tem za posodobitev visokošolskega izobraževanja, in pričakuje, da bo Evropska komisija pri njeni sestavi zadostno upoštevala posebne izzive, ki jih je opredelila v sporočilu; OR želi biti vključen v to skupino na visoki ravni;

58. poziva Evropsko komisijo, naj pri pripravi programa za posodobitev poskrbi za potrebne sinergije med vsemi vodilnimi pobudami, ki so pomembne za ta program, in pri tem med drugim upošteva mnenja Odbora, ki jih je pripravil o teh vodilnih pobudah.

V Bruslju, 16. februarja 2012

Predsednica
Odbora regij
Mercedes BRESSO
